

Čís. 17319.

Spoluvina neb účastenství manžela na manželčině zločinu (§ 109 obč. zák., vyhnání plodu) odnímá manželovi právo žalovati na rozvod manželství.

Odsouzení pro zločin nelze uplatňovati jako důvod k rozvodu, byl-li trestný čin prominut, třeba se tak stalo ještě před odsouzením.

(Rozh. ze dne 17. května 1939, Rv I 167/39.)

Žalobce domáhá se rozvodu svého manželství se žalovanou tvrdě, že mu žalovaná hrubě na cti ubližovala, zle s ním opětovně nakládala a že byla mimo to odsouzena pro zločin vyhnání plodu vlastního. Prvý soud žalobu zamítl. Odvolací soud rozvedl manželství z viny obou stran.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí. V otázce, o niž jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Pokud odvolací soud uznal, že již odsouzení žalované pro zločin vyhnání plodu samo o sobě stačí k povolení rozvodu manželství z její viny, nelze s tímto názorem souhlasiti (§ 503 č. 4 c. ř. s.). Spoluvina nebo účastenství na zločinu odnímá manželovi právo žádati za rozvod. Nemůže přece manžel, jenž sám rozvodový důvod vyvolal, své vlastní počínání využítkovati jako příčinu k žalobě o rozvod (§ 107 obč. zák. arg. slovy »řádné důvody«). Odsouzení pro zločin nelze ani uplatňovati jako důvod k rozvodu, byl-li trestný čin před odsouzením prominut, neboť nikoli rozsudek, nýbrž již trestný čin vzbuzuje u nevinného manžela onen odpor a nebezpečí pro jmění a mravnost, které má zákon při tomto rozvodovém důvodu na mysli. Názor odvolacího soudu, že při odsouzení pro trestný čin nelze vůbec mluvit o nějakém jeho prominutí, je tedy mylný. Žalovaná v té příčině v první stolici výslovně namítala, že žalovaný ji nabádal, aby si dala plod odstraniti, že o vyhnání plodu dobře věděla (poslední vyhnání plodu se stalo podle trestního rozsudku v roce 1936) a že přes to v manželském spoluzítí se žalovanou pokračoval. Odvolací soud se důsledkem svého mylného názoru s touto pro posouzení věci závažnou námitkou žalované řádně nevypořádal a neučinil v tom směru žádná skutková zjištění. Jelikož odvolací soud odvolání žalobcovo, pokud se týče tohoto rozvodového důvodu, úplně nevyřídil, trpí odvolací řízení podstatnou vadou § 503 č. 2 c. ř. s.

Čís. 17320.

Postižní nárok rukojmího podle § 1358 obč. zák. proti hlavnímu dlužníku se promlčuje v 30 letech, třebaže se závazek hlavního dlužníka proti jeho věřiteli, za který se rukojmí zaručil, promlčuje ve třech letech.

(Rozh. ze dne 1. června 1939, Rv I 1836/38.)

Žalobce se zavázal jako rukojmí za žalované a jejich dluh za dodané zboží také do výše 10.000 K za ně zaplatil. Žalobou, kterou opírá o předpis § 1358 o. z., domáhá se na nich zaplacení této částky. Proti žalobě namítli žalovaní, že nárok žalobou uplatňovaný jest promlčen, protože pohledávka, za níž se žalobce zaručil, podléhala podle § 1486 čís. 1 obč. zák. tříletému promlčení a důsledkem toho podléhá tříletému promlčení i uplatňovaný regresní nárok žalobcův. Nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a v otázce, o níž jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Jde jen o to, zda postižní nárok žalobcův se promlčuje v obyčejné třicetileté promlčecí lhůtě, či zda platí tu promlčení tříleté, když nárok věřitelův proti dlužníkům (žalovaným) na zaplacení za dodané zboží se promlčoval ve třech letech (§ 1486 č. 1 obč. zák.) V rozhodnutí nejvyššího soudu č. 11218 Sb. n. s., citovaném odvolacím soudem, šlo o to, zda regresní nárok rukojmího podle § 1358 obč. zák. jest nárokem na náhradu škody, jenž by se promlčoval v tříleté lhůtě § 1489 obč. zák., či zda není takovým odškodňovacím nárokem, nýbrž nárokem, jenž se promlčuje v třicetileté lhůtě. Vztah promlčecí lhůty regresního nároku rukojmího ku promlčecí lhůtě dlužníkovu závazku, za nějž se rukojmí zaručil, nebyl v uvedeném rozhodnutí řešen. Dovolací soud má v souzené věci za to, že přichází v úvahu promlčecí lhůta třicetiletá, třebaž závazek dlužníkův vůči věřiteli se promlčoval ve třech letech. Opačné mínění vychází z toho, že promlčení subrogované pohledávky se nemění, neboť subrogovaný dlužník nedoznává změny, jest stejně dlužen, ale jen jiné osobě (viz Rouček-Sedláček: Komentář VI, str. 44, bod 12). Leč postižní nárok rukojmího podle § 1358 obč. zák. jest vpravdě vypořádáním rukojemského poměru mezi rukojmím a hlavním dlužníkem a pro nároky z tohoto poměru platí všeobecně obyčejná třicetiletá promlčecí lhůta, nikoliv promlčecí lhůta kratší.

Čís. 17321.

Došlo-li mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem k úmluvě o odměně za veškeré konané práce, jest tím rozuměti i práce přes čas, a to i takové, které byly konány v noci nebo v neděli.

(Rozh. ze dne 1. června 1939, Rv I 121/39.)

Podle služební smlouvy zavázal se žalobce žalované firmě, že bude pro ni pracovat, bude-li toho vyžadovati zájem firmy, případně i mimo zákonnou pracovní dobu, při čemž při stanovení mzdy bylo již přihlédnuto k úplatě za tyto případné práce přes čas. Tvrdě, že musil pracovat z příkazu firmy v Iranu 10—12 hodin denně, a to také v neděli a ve svátek, ba dokonce i v noci, domáhá se žalobce náhrady za práci přes